

Miljöpartiets förslag till budget 2025-2028

Förslag till beslut

Vi yrkar på följande:

1. att Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen till 20 kronor och 5 öre för 2025. Det är en sänkning med 10 öre jämfört med 2024.
2. att driftramarna för nämnderna fastställs enligt följande (mkr):

Nämndernas budgetramar 2025-2028

(mnkr)	Budget	Styrets	MP Budget	
	2024	2025	2025	Diff
Kommunstyrelsen	-523,5	-526,4	-528,2	-1,8
Revision	-5,2	-4,6	-5,2	-0,6
Samhällsbyggnadsnämnden	-212,4	-201,3	-201,0	0,3
-Exploateringsintäkter				
Teknik- och fastighetsnämnden	-54,1	-66,2	-66,2	0,0
Miljö och hälsoskyddsnämnden	-22,8	-25,3	-28,8	-3,5
Kultur- och fritidsnämnden	-316,4	-305,7	-307,3	-1,6
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-325,1	-332,2	-333,8	-1,6
Utbildningsnämnden	-2 946,8	-3 002,5	-3 070,2	-64,7
Socialnämnden	-745,0	-747,6	-758,9	-11,3
Vård- och omsorgsnämnden	-1 475,8	-1 536,5	-1 546,8	-10,3
Tullinge kommundelsnämnd		-72,4	-72,4	0,0
KS/KF förfogande	-55,1	-142,3	-115,3	24,0
Summa nämnder, nettokostnad	-6 682,0	-6 963,0	-7 034,1	-71,1
Finansförvaltning, centrala poster	-71,7	72,5	72,5	
Summa skattefinansierad verksamhet	-6 753,7	-6 890,5	-6 961,6	-71,1
Vatten och avlopp (VA)	0,0	0,0	0,0	
Summa skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet	-6 753,7	-6 890,5	-6 961,6	-71,1
Avdrag avskrivningar	321,9	366,3	366,3	0
Summa verksamhetens nettokostnad exklusive avskrivningar	-6 431,8	-6 524,2	-6 595,3	-71,1

Intäkter och finansiellt				
Skatteintäkter		4 747,2	4 747,2	0,0
Generella statsbidragsintäkter mm		2 333,2	2 333,2	0,0
Finansiella intäkter		144,9	144,9	0,0
Finansiella kostnader		-193,2	-193,2	0,0
avskrivningar		-366,3	-366,3	0,0
Resultat totalt		141,6	70,5	71,1
		2%	1%	

3. Investeringar

att kommunstyrelsens förslag till investeringsbudget fastställs med följande ändringar:

- Lyfta upp Tumbaån 20 mkr 2026
- Badhus Tumba. Investeringen tidigareläggs 3 år med start 2027
- Säkra skolvägar. Investeringsramen höjs till 1 mkr/år 2025-2028
- Cykelbanor. Investeringsramen utökas med 2,5 mkr/år 2025-2028
- Cykelparkeringar. 2 mkr för 2025. Därefter 1 mkr/år 2026-2028

- att kommunfullmäktige fastställer Miljöpartiet de grönas förslag på ändringar i budgeten som helhet, inklusive total investeringsram för perioden 2025-2028.

5. Uppdrag

att kommunfullmäktige fastställer följande uppdrag (uppdrag markerade med fet rubrik ställs under särskild proposition. Uppdrag b, c, d, e, g och i)

a. Kommunikation och information

Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samverkan med andra verksamhetsnämnder, se över och förbättra kommunikationen till botkyrkabor så att fler blir medvetna om kommunens arbete. I uppdraget ingår att utvärdera befintliga kommunikationsvägar men också vilka nya kanaler som är relevanta att använda utifrån vilken målgrupp som ska nås.

b. **Tumbaån**

Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram en fördjupad analys och kalkyl i projektet Tumbaåns upplyftning. Klimatförändringarna har blivit mer kraftfulla och kommer bli ännu kraftigare i framtiden. Det som klassas som 100-årsregn tidigare kommer bli än mer vanliga. Centrala Tumba är ett utsatt område för översvämningar och en åtgärd för att minska riskerna med översvämning är att lyfta Tumbaån från kulvertarna upp i dagen.

c. **Skydd av natur**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att se över hur kommunen kan bidra till EU-direktivet om 30% skydd av natur.

- d. **Kulturarvsområden**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur och vilka kulturarvsområden som kan införas för att stärka Botkyrkas stora natur- och kulturarv.
- e. **KomTek**
Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över hur vi kan återinföra KomTek (Kommunala teknikskolan). Detta arbete görs inom ram.
- f. **Minimera mikroplaster**
Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över och ytterligare minimera spridningen av mikroplaster från kommunens konstgräsplaner.
- g. **Hemmasittarprogram**
Utbildningsnämnden, tillsammans med Socialnämnden, får i uppdrag att utreda användandet av hemmasittarprogram och andra former för att nå elever med stor problematisk skolfrånvaro. Uppdraget ska även innefatta att se över hur distansundervisning kan vara ett sätt att nå dessa elever.
- h. **Familjecentraler**
Socialnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att koppla familjecentraler till samtliga öppna förskolor i kommunen (inkl i Alby).
- i. **Utveckla det förebyggande arbetet ihop med civilsamhället**
Socialnämnden får i uppdrag att sätta extra fokus på det förebyggande arbetet. I uppdraget ingår att utreda befintligt arbete samt återkomma med förslag kring utveckling och behov av nya kompetenser inom förebygggarområdet. Här är det även viktigt att belysa samverkan med skola och civilsamhälle. Och här räknas inte bara sociala verksamheter och föreningar in, utan även exempelvis kultur- och idrottsföreningar.
- j. **Barn- och ungdomsstrategi**
Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta en barn- och ungdomsstrategi. Syftet är att skapa en stöttande miljö där unga ges möjligheter att blomstra och utvecklas för att kunna möta framtiden. Vårt mål är att säkerställa att ungdomar i Botkyrka har tillgång till de nödvändiga resurser och verktyg som behövs för att trivas och frodas i vårt samhälle.
- k. **HBTQI+**
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att, i samarbete med Mångkulturellt Centrum och vid behov, andra berörda nämnder, arbeta för att skapa bättre tolerans och acceptans för HBTQI+ personer i Botkyrka. I rapporten "Ung i Botkyrka" uppger 29% av pojkarna i nionde klass att de är negativa till samkönade äktenskap, en siffra som vittnar om ett stort behov för kommunen att arbeta attitydförändrande. Inom uppdraget ingår att

synliggöra HBTQI+-personers tillvaro lokalt idag och utifrån det göra en analys kring problemet med homofobi lokalt. Resultat av detta ska leda fram till handlingsplan för genomförande av attitydförändrande aktiviteter

l. Cirkularitet

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur kommunen kan öka cirkulariteten inom organisationen. Botkyrka kommun behöver fortsätta minskningen av organisationens utsläpp för att vi ska kunna klara målen för Agenda 2030. Ett sätt är att höja återanvändningen av varor och material.

m. Utredning av jämställdhet och könsuppdelning inom kultur- och idrottsföreningar

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över hur föreningarna arbetar med rekrytering och marknadsföring för att nå nya målgrupper och attrahera fler medlemmar och om detta går i linje med att verka för en jämlik delaktighet inom verksamheten. För att främja jämställdhet i föreningar är det viktigt att granska könsfördelningen i verksamheten och samla in relevant statistik. Därutöver bör man noggrant utvärdera hur resurser fördelas mellan könen för att säkerställa en rättvis könsfördelning av till exempel halltider.

n. Utreda att utveckla Fritidsbanken

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utveckla Fritidsbanken för att ännu fler ska ha möjlighet att utnyttja Fritidsbankens resurser.

Inledning

Här följer ett utdrag ur vårt politiska program:

Klimatet

Klimatet är vår tids ödesfråga. Vi behöver göra allt vi kan och lite till för att hejda klimatförändringarna och temperaturhöjning. Botkyrka ska ha som ambition att vara drivande i klimatomställningen där man både utmanar medborgare och företag att också leva mer klimatsmart. Det måste vara lätt för människor att göra rätt, och att de hållbara valen blir självklara.

Kommunen har en viktig roll i omställningen då man är en stor arbetsgivare, bedriver många verksamheter och har en omsättning på flera miljarder. Klimat- och miljökonsekvenser ska redovisas på samma sätt som ekonomi i all verksamhet. Det behöver bli tydligt att inköp och tjänster inte bara kostar ekonomiskt utan även är en kostnad för planet och miljön. Det är också en viktig konkurrens fördel mot andra kommuner för att locka fler att flytta till eller starta företag i Botkyrka.

I alla kommunens verksamheter måste man jobba på ett hållbart sätt och hitta nya vägar för att minska utsläpp och miljöpåverkan.

Människan ska leva i samklang med djur, natur och ekosystemet och den balansen är skev idag. I Botkyrka behöver miljöfrågan lyftas högre på dagordningen. Det handlar både om hur vi värnar vatten, luft, skogar och djurliv men även hur vi själva lever.

Botkyrka behöver bli mer cirkulärt där vi minskar den onödiga konsumtionen, återbrukar saker som fortfarande är i bra skick och återvinner det vi inte kan återanvända. Det ska vara lätt att göra rätt, och att återbruka eller återvinna ska vara en naturlig del av det dagliga livet. De som väljer att tänka cirkulärt ska också gynnas av det. Genom fler fysiska platser där både återbruk och återvinning kan ske minskar avståndet och förenklar en cirkulär livsstil.

Naturen

Naturen är otroligt viktig i Botkyrka, den ger oss frisk luft, rent vatten och plats för rekreation.

Vi måste skydda skog och vatten för att hindra det från att exploateras när vi bygger och utvecklar kommunen. Miljöpartiet kommer att jobba för att instifta fler naturreservat så att vi kan bevara mer av den skyddsvärda skogen, både för att gynna friluftslivet men även för att skydda de arter som finns i dessa områden.

Det finns naturområden i kommunen som är känsliga och det är viktigt att hitta en balans mellan rekreation och skydd. Naturvård måste ges mer pengar och större möjligheter att sköta om den natur som kommunen har. Fler våtmarker behöver återställas och överlag kan kvalitén på naturmiljön bli bättre genom bättre skötsel.

Botkyrkas sjöar och vatten ska vara så rena att de går att bada i, och djurlivet i vattnet ska må bra. Alla typer av pågående vattenföroreningar ska stoppas och dagvatten behöver renas innan det når ut i sjöarna för att filtrera ut smuts och partiklar. Ren luft behöver också prioriteras, framförallt att minska biltrafikens föroreningar både genom att gå över till eldrivna fordon och flytta resande till andra transportmedel.

Naturen är en viktig källa till rekreation, och vi måste jobba med att göra den mer tillgänglig. Miljöpartiet vill bygga ut motionsspår, vandringsleder, mountainbike-stigar, strandpromenader, bryggor och se till att våra friluftsområden får bättre entréer så att fler hittar dit. Det är också viktigt att informera alla botkyrkabor om allemansrätten och vilka möjligheter som finns att uppleva naturen.

Naturen finns på många platser i Botkyrka och det är viktigt att värna om både "storskogen" och kvarterets dunge. Vi måste tillgängliggöra och vårda all typ av skog med långsiktighet i fokus. Även om vi är öppna för exploatering i grönområden nära kollektivtrafik så är det viktigt att staden har gröna lungor där djur kan leva och människor kan koppla av.

Skolan

Skolan är en stor och viktig del av barns och ungdomars liv. Det ska vara en plats där eleverna får med sig livslånga kunskaper inom olika områden men även sociala förmågor för att bli en del av, och bidra, till samhället i framtiden. Både elever, lärare och andra vuxna i skolan ska ges de bästa förutsättningarna för en bra verksamhet och de ska tillsammans kunna skapa en trygg och utvecklande miljö.

Mycket i skolan börjar med en bra lärare, som ska ha en bra utbildning och vara behörig. Det måste också vara utvecklande och meningsfullt att jobba som lärare med möjlighet till vidareutbildning och karriär. De bästa lärarna behöver också finnas där elever och skolor med störst utmaningar finns, och där är lön men också arbetsvillkor och miljön viktigt. För de yngsta är det också en trygghet att ha samma lärare under större delen av skolgången vilket man uppnår med bra arbetsplatser för lärarna.

Skolan är också en fysisk plats som ska ge förutsättningar för lärande. Lokalerna behöver vara fräscha och utrustade så att lärare och elever kan fokusera. Skolorna ska själva kunna styra över vad man vill förbättra i arbetsmiljön även på längre sikt. Andra yttre faktorer som mat och skolgården kan påverka lärandet och även dessa måste syfta till att gynna lärandet.

Trygghet och trivsel

Att känna sig trygg och trivas är grundläggande för att ha förtroende för sina medmänniskor och samhället.

Miljöpartiet vill satsa på att lyfta vår närmiljö. Framförallt handlar det om att bygga bort kommunens mörka och otrygga platser - och istället skapa naturliga mötesplatser. Det kan handla om allt från belysning och hur ett skogsområde sköts till att satsa på att rusta upp lekplatser och idrottsanläggningar. Det är också viktigt att sköta städning och underhåll av miljön, eftersom nedskräpning, klotter och liknande kan ge en starkt negativ upplevelse. Vi tror att man kan motverka kriminalitet och drogförsäljning genom en bättre offentlig miljö eftersom denna typ av aktivitet ofta uppstår på dessa otrygga platser.

Vi vet också att kommunen idag har bra förebyggande arbete mot kriminalitet, där kommunen och bland annat polisen samverkar. Att till exempel fortsätta jobba med det våldsförebyggande arbetet i skolorna är därför viktigt. Dessa projekt behöver vi satsa mer på eftersom de är bra på att motverka rekrytering till kriminalitet. Det är viktigt att det tidigt finns hjälp att få i förskolan och skolan samt genom socialtjänsten för att människor inte ska känna att de är utanför samhället eller riskerar att glida in på den kriminella banan.

Det hänger även ihop med att det finns ett aktivt föreningsliv, fritidsgårdar och andra aktiviteter dit framförallt barn och unga kan vända sig som ett alternativ till gäng och kriminalitet. Vi måste värna föreningslivets betydelse i att skapa ett tryggare samhälle där fler känner att de har ett meningsfullt liv.

Samhällsbyggnad

Miljöpartiet vill att framtidens Botkyrka ska vara en hållbar plats: där vi har bra och fungerande kollektivtrafik och cykelvägar så att du inte behöver äga en bil; där vi bygger tätt för att kunna bevara grönområden och parker; där vi bygger i hållbara byggmaterial, låter grönskan ta plats bland höghusen; och där vi hittar innovativa lösningar kring energiförsörjning och digitalisering.

Infrastrukturen är viktig för att människor ska kunna resa till jobb och skola, ta sig till fritidsaktiviteter eller träffa vänner som bor lite längre bort.

Vi vill se till att cykeltrafiken får större plats i kommunen med breda raka cykelvägar och enkelhet att parkera sin cykel vid knutpunkter - eftersom cykeln är ett både miljövänligt, yteffektivt och hälsosamt färdmedel. Den bilnorm som finns i Botkyrka idag måste brytas i framtiden för att både klara klimatutmaningarna men även för att använda marken effektivt.

Miljöpartiet anser att vi måste värna om den stadsnära naturen, så att många fortfarande har nära till friluftsliv och frisk luft. Naturen måste tillgängliggöras med markerade leder, skyltar och information till alla medborgare för att fler ska hitta ut. Vi vill också att grönskan ska flytta in i staden med fler träd, gräsmattor och grönska och gärna fler stadsodlingar och fruktträd som kan ge närodlat mat.

Kultur, idrott och fritid

Kulturen och idrotten i Botkyrka ska välkomna alla, oavsett bakgrund, ekonomi, ålder, kön eller funktionsvariation.

Skolan är en viktig väg in till idrott och kultur för många unga. Dessutom behöver alla elever erbjudas fler möjligheter att prova på olika fritidsaktiviteter, och samarbetet mellan föreningslivet och skolan behöver öka. Skolan säkrar också att alla kan möta kultur och idrott.

Budget 2025 (med flerårsplan 2026 - 2028)

Tack vare långsiktigt och ett hållbart budgetarbete sedan många år har Botkyrka en stabil ekonomi. Det faller nu ut väl och ger goda möjligheter på satsningar inom flera områden. Här kan vi konstatera att styret också gör det. Men det är långt ifrån tillräckligt. Vi kan inte fortsätta att göra nedskärningar, så kallade effektiviseringar, i välfärden på samma sätt framöver. Vi kan konstatera att i det förslag som ligger från kommunstyrelsen finns lättnader för 2025 men sedan fortsätter det nuvarande styret att föreslå nedskärningar inom skolan. Det är varken hållbart eller schyst mot våra barn.

För oss i Miljöpartiet de gröna är det självklart att vi nu med de ekonomiska möjligheter vi har i kommunen satsar långsiktigt och hållbart både inom skolan och på vår gemensamma natur. Det är våra barn och barnbarn värda.

För en god ekonomisk hushållning lyfts ofta fram att kommunen behöver ett resultat på 2%. Då vi haft många år med goda ekonomiska resultat bakåt i tiden, bedömer vi i Miljöpartiet att det finns utrymme för att budgetera med ett resultat på 1% och ändå bibehålla en god ekonomisk hushållning som inte belastar kommande generationer.

Att styret knappt nämner hållbarhet i sin budget och inte alls lyfter vår tids kanske viktigaste fråga, klimatet, är direkt anmärkningsvärt.

Det räcker inte att prata ekonomi och trygghet. Vi behöver göra satsningar på framtiden, på ett hållbart Botkyrka. Vi behöver göra satsningar på skolan och vi behöver samtidigt öka våra ansträngningar inom miljö och klimat.

Dessutom ska vi förstås ta hand om våra äldre på ett värdigt och bra sätt och vi kan konstatera att vi till skillnad mot styret inte föreslår några "effektiviseringar" till Vård- och omsorgsnämnden.

Vi ser också att utifrån den goda ekonomin att det finns utrymme för skattesänkning med 10 öre.

Här nedan följer nu en beskrivning av det som vi i Miljöpartiet de gröna anser är viktigt att prioritera de kommande åren.

Klimatarbetet

Klimatet är vår tids ödesfråga. I över ett år har medeltemperaturen på jorden varit stadigt ökande - med kraftiga naturkatastrofer över hela världen som följd. Nu senast med förödande översvämningar i Spanien, men även kraftiga översvämningar i vårt grannland Norge. Även här i Sverige har vi haft kraftiga översvämningar och starka vindar. Och inte att förglömma sommaren 2018 som torkade och brann bort.

Klimatet kommer att fortsätta att förändras, men vi kan hjälpa till att sänka farten. Det är på lokal nivå som vi behöver implementera förändringarna för att ändra på global nivå.

Kommunen måste fortsätta arbetet med att få ner utsläppen genom att se över inköp och fossilanvändning både inom kommunen som organisation men även hjälpa våra invånare att sänka deras utsläpp. Detta kan vi göra genom att förbättra förutsättningarna för att välja cykel och kollektivtrafik istället för bil, och genom att öka cirkulariteten inom kommunen som organisation och genom att underlätta för invånarna att återanvända varor och material.

Vi behöver höja tempot i klimatanpassningen. Mer regn kommer att falla, och det regn som faller ner kommer att behöva tas om hand, men det kommer även kunna bli långvarig torka igen, och vi behöver vara anpassade för det också.

Kommunen har gjort regnkartläggningar som visar var det kommer kunna bli översvämningar. Dessa måste vi aktivt fortsätta jobba med. Ett av dessa områden är Tumbadalen där stora delar kommer att stå under vatten vid kraftig nederbörd. En åtgärd för att förhindra detta är att lyfta upp Tumbaån ur kulvertarna vilket en utredning kollade på redan 2018. Arbeta verkar pågå med fortsatta projekteringar men detta projekt finns inte med i investeringsplanen. Det finns flera områden som påvisar hög översvämningrisk och dessa områden måste tydliggöras och projekteras så att vi kan komma längre i klimatanpassningsarbetet.

Miljöarbetet

Klimatet hänger ihop med naturmiljön också. En balans i miljön har byggts upp under årmiljoner, men människan har de senaste 100 åren lyckats utarma vår jord genom bland annat att monokulturer har tagit över mångfalden. Detta leder till att naturen av sig självt inte längre kan stabilisera klimatet.

För att hjälpa naturen att åter komma tillbaka har världens länder kommit överens om att vi måste skydda minst 30% av all natur, och EU har beslutat om att vi även ska restaurera natur. Implementeringen av detta måste göras lokalt, alla måste dra sitt strå till stacken.

Vi måste därför även i Botkyrka se till att skydda mer natur. Just nu är 10% av kommunen skyddad. Men potentialen i kommunen är mycket större med tanke på att vi har stora arealer av oexploaterad mark.

Vi i Miljöpartiet tycker därför att kommunen ska ha som mål att skydda minst 30% av vår natur, men gärna mer. Att skydda natur är viktigt både för klimat och den biologiska mångfaldens skull.

Vi ser att det är väldigt viktigt att våra naturreservat är tillgängliga i så stor utsträckning som möjligt, samtidigt som de mest skyddsvärda delarna ska få vara så orörda som möjligt. Vi måste samtidigt också se till att sköta de skyddade områdena där det behövs för att öka den biologiska mångfalden, vilket kan göras genom slätter, bete, röjning och gallring.

Miljön är ju även i det lilla, så förutom att skydda stora områden behöver vi även värna de små dungarna, de bostadsnära skogspartierna och ängsmarkerna. När vi bygger nytt behöver vi därför fortsatt ta hänsyn till dessa områden. Och vi behöver även se till att naturvärdena i de marker som finns inte försämras.

Det är inte bara skogar som vi behöver skydda utan även betad mark, lövängar och se till att vi har "levande" jordbruk. Skogarna måste ha stor diversifierad mångfald och ska inte bara bestå av granåkrar.

Det är viktigt att åkermark inte ligger i träda för länge. Vi ser framför oss många flera betande kor och getter på flera platser än bara gräsängar. Och varför inte göra som Vallentuna kommun och använda asiatiska vattenbufflar för att beta våra våtmarker?

Naturen är även en plats för människor att kunna koppla av och då behöver fler områden tillgängliggöras. Detta kan göras genom att skapa ett intresse för att komma ut, som till exempel naturstigarna vid Hågelby och Lida, men även mindre naturområden skulle kunna tillgängliggöras på detta sätt. Vi vill alltså höja skogens sociala värden.

Till naturmiljön hör även kulturmiljön på många ställen. Det finns flera kulturstigar kring till exempel Hallunda, men även här tycker vi att andra platser skulle tillgängliggöras på samma sätt. Dessutom skulle till exempel vårdträd skulle kunna lyftas fram för både allmänhet och skola. Vi vill gärna se fler kulturarvsområden där Botkyrkas kultur- och naturhistoria lyfts fram och stärks.

Alla i kommunen kanske inte har så bra kunskap om allemansrätten, både rättigheterna och skyldigheterna. Vi skulle därför vilja se en informationskampanj om detta.

Förstås är Fältbussen en viktig del i kommunens miljöarbete i och med att alla 5:e-klassare får möjlighet att komma ut i naturen med en utbildad naturpedagog och få bra undervisning om miljön i kommunen. Satsningen på att även andra grupper inom kommunen, såsom för SFI-elever och allmänheten, tycker vi ska fortsätta för att i framtiden kanske kunna utökas med ytterligare en buss för att kunna till exempel ge fler medborgare möjlighet att komma ut i naturen och även träffa andra medborgare.

Skola och förskola

Barnen behöver en bra utbildning för att kunna komma rustade till vuxen världen. I många år har effektiviseringar gjorts i skolan, av vilka många har varit välbehövliga för att skattepengarna inte ska gå till onödiga saker och arbetsuppgifter som faktiskt kan effektiviseras. Men nu har vi nått gränsen för vad vi kan effektivisera mera av.

Det går inte längre att effektivisera utan att riskera alldeles för stora klasser där lärarna inte har tid att se varje enskild elev eller sliter ut sig. Det blir alldeles för många elever per personal. Och övriga yrkesgrupper behövs såsom kuratorer, bibliotekarier och lokalvårdare för att lärarna inte ska behöva ta deras arbetsuppgifter också. När lärarna inte orkar får man tillfälliga vikarier som ibland saknar utbildning och erfarenhet, vilket ger hög omsättning på personal och otrygghet för elever.

Vi vet att en bra förskola är grunden för en bra skolgång och därmed en tryggare uppväxt och vuxenliv. Kommunen behöver därför aktivt jobba mot målet om att höja andelen förskollärare för att förskolorna ska få en bra pedagogisk grund.

Fler barn behöver också komma iväg till förskolan. Inskrivningsgraden behöver alltså höjas, framförallt i kommunens norra kommundelar. Även detta mål behöver kommunen aktivt arbeta med, till exempel att hitta fler sätt att uppmuntra föräldrar att sätta sina barn i förskolan.

Alla barn har rätt till en likvärdig utbildning. De som har större behov för att klara sig måste kunna få hjälp.

I grundskolan behöver också fler smågrupper skapas för att kunna ta hand om alla elevers behov. Med fler smågrupper blir det högre personaltäthet och möjlighet till lugnare klassrum.

Det är viktigt att alla barn får möjlighet att lyckas. Det finns en särskild problematik kring de elever som har stor skolfrånvaro och blir så kallade hemmasittare. De missar både sociala sammanhang och viktig kunskap för att kunna klara sig bra längre fram i livet.

Vi i Miljöpartiet de gröna vill därför fokusera extra på dessa elever. Botkyrka behöver, så som andra kommuner nu börjat göra, se på möjligheterna med distansundervisning för de som behöver.

Det finns även hemmasittarprogram som olika företag, specialiserade på denna problematik, har tagit fram. Dessa ger bland annat föreläsningar på skolor och insatser för enskilda elever.

När på dagen högstadieläverna börjar på dagen finns det numera mycket forskning kring. Det visar sig att dessa ungdomar oftast tar till sig kunskap bättre om de börjar i skolan vid 9. Vi tycker därför att det vore intressant om Utbildningsnämnden kan se över forskningen som görs kring detta.

Skolmaten är viktig, men i många skolor är matsalen för liten kapacitetsmässigt så att alla inte får plats. Därmed äter en del väldigt tidigt och andra väldigt sent, och det kan ofta vara stimmigt i matsalen vilket gör att matron inte infinner sig. Storleken på matsalarna skulle därför behöva ses över.

Trygghet

Det förebyggande arbetet måste börja redan i tidig ålder. Föräldrar och deras barn behöver veta vilken hjälp och stöd de kan få. För detta är familjecentraler en viktig del. Vi vill därför till att börja med återöppna Öppna förskolan i Alby och i anslutning till den även skapa en familjecentral.

I förlängningen skulle vi även vilja se familjecentraler vid samtliga öppna förskolor i kommunen.

Vi ser också att flera fältare skulle vara bra för att säkra tryggheten och vuxennärvaron både i skolan och ute i samhället.

En annan del som hänger ihop både med trygghet och med att kunna lyckas i skolan är tillgången till och möjligheten att gå på fritids. Vi föreslår därför att fritids blir kostnadsfritt för att alla barn ska få möjlighet att vara där - oavsett vårdnadshavares ekonomi.

Arbetet som Miljöenhetens OTTO-team gör, ser vi som en mycket bra satsning på att öka tryggheten inom olika verksamhetsområden och som vi förstås gärna ser är kvar och utvecklas.

Ändringar och beskrivningar av nämndernas driftramar (utifrån styrets budget)

Effektiviseringar								
(tkr)	Budget MP	Styret	Plan MP	Styret	Plan MP	Styret	Plan MP	Styret
	2025	2025	2026	2026	2027	2027	2028	2028
KS	1%	1%	2%	1%	2%	2%	2%	2%
TFN	-	-	-	-	-	-	-	-
SBN	0,50%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%
MHN	0,50%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%
KFN	0,50%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%
AVN	0,50%	1%	1%	1%	1%	2%	1%	2%
UN	0%	0%	0%	1%	0%	2%	0%	2%
SN	0%	1%	0,50%	1%	0,50%	2%	0,50%	2%
VON	0%	1%	0%	1%	0%	2%	0%	2%
Revision	-	.	-	-	-	-	-	-

Kommunstyrelsen

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 1% effektivisering 2025, och därefter 2% resten av planperioden.

Styret har dragit ner på stödet till Mångkulturellt center, Antidiskrimineringsbyrån Syd och Changers hub. Vi stärker dessa med tillsammans 1,9 mkr.

Kommunstyrelsen har ett övergripande samordningsansvar för kommunen.

Även om kommunen skulle behöva göra mer, så gör kommunen många bra saker och har mycket olika verksamheter inom vitt skilda områden. Det är därför viktigt att kommunstyrelsen håller ihop och utvecklar bättre kommunikation och information till kommuninvånarna. Idag är det tyvärr för många som inte känner till vad kommunen gör och erbjuder inom olika verksamheter. Det gäller allt ifrån lovaktiviteter för barn till miljöarbete. Tyvärr är många kommuninvånare omedvetna om mycket av det goda som görs. Vi vill därför ge Kommunstyrelsen i uppdrag att se över och förbättra kommunikationen (se nedan).

Arbetet med att förbättra för HBTQI+-personer i kommunen måste intensifieras. I rapporten "Ung i Botkyrka" uppger bland annat nästan 30% av pojkarna i nionde klass att de är negativa till samkönade äktenskap, en siffra som vittnar om ett stort behov för kommunen att arbeta attitydförändrande. Vi ger därför Kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta för att skapa bättre tolerans och acceptans för denna grupp (se nedan).

Barn och ungdomarna i vår kommun behöver framtidsutsikter och känna att de trivs. Vi ger därför kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en barn- och ungdomsstrategi (se nedan).

Kommunen har påbörjat ett arbete att öka cirkulariteten inom organisationen. Men behöver intensivt för att vi ska kunna klara kommunens eget mål om klimatneutral organisation 2025 samt målen för Agenda 2030. Vi ger därför i uppdrag till Kommunstyrelsen att ta fram förslag på ökad cirkularitet (se nedan).

Om Miljöpartiet de gröna på riksnivå skulle få igenom sin budget skulle det betyda ytterligare 28,5 mkr extra i generellt statsbidrag till Botkyrka kommun.

UPPDRAG

Kommunikation och information

Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samverkan med andra verksamhets- nämnder, se över och förbättra kommunikationen till botkyrkabor så att fler blir medvetna om kommunens arbete. I uppdraget ingår att utvärdera befintliga kommunikationsvägar men också vilka nya kanaler som är relevanta att använda utifrån vilken målgrupp som ska nås

HBTQI+

Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samarbete med Mångkulturellt Centrum och vid behov, andra berörda nämnder, arbeta för att skapa bättre tolerans och acceptans för HBTQI+ personer i Botkyrka. I rapporten "Ung i Botkyrka" uppger 29% av pojkarna i nionde klass att de är negativa till samkönade äktenskap, en siffra som vittnar om ett stort behov för kommunen att arbeta attitydförändrande. Inom uppdraget ingår att synliggöra HBTQI+-personers tillvaro lokalt idag och utifrån det göra en analys kring problemet med homofobi lokalt. Resultat av detta ska leda fram till handlingsplan för genomförande av attitydförändrande aktiviteter.

Barn- och ungdomsstrategi

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta en barn- och ungdomsstrategi. Syftet är att skapa en stöttande miljö där unga ges möjligheter att blomstra och utvecklas för att kunna möta framtiden. Vårt mål är att säkerställa att ungdomar i Botkyrka har tillgång till de nödvändiga resurser och verktyg som behövs för att trivas och frodas i vårt samhälle.

Cirkularitet

Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram förslag på hur kommunen kan öka cirkulariteten inom organisationen. Botkyrka kommun behöver fortsätta minsningen av organisationens utsläpp för att vi ska kunna klara målen för Agenda 2030. Ett sätt är att höja återanvändningen av varor och material.

Samhällsbyggnadsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 0,5% 2025 och därefter 1% resten av planperioden.

Styrets budget ökar antalet naturvårdare med 0,4 (för att komma upp i 2 naturvårdare). Förvaltningen föreslår själva att naturvårdarna borde komma tillbaka till miljöenheten. Därför minskar vi budgeten med 1,3 mkr (och tar bort de 0,4 mkr som styret lagt till) och flyttar över dessa till Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Som nämnts tidigare måste vi öka klimatanpassningarna i kommunen och till det hör att lyfta upp Tumbaån från kulvertarna för att ta hand om större mängd nederbörd.

UPPDRAG

Tumbaån

Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram en fördjupad analys och kalkyl i projektet Tumbaåns upplyftning.

Klimatförändringarna har blivit mer kraftfulla och kommer bli ännu kraftigare i framtiden. Det som klassas som 100-årsregn tidigare kommer bli mer vanliga. Centrala Tumba är ett utsatt område för översvämningar och en åtgärd för att minska riskerna med översvämning är att lyfta Tumbaån från kulvertarna upp i dagen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 0,5% 2025 och därefter 1% resten av planperioden.

För att få bättre styrning föreslår vi att naturvårdarna återgår till att höra till miljöenheten enligt förvaltningens eget förslag. Vi flyttar därför över 1,3 mkr från Samhällsbyggnadsnämnden för de 1,6 naturvårdare som finns under den nämnden och lägger därtill 1,4 mkr för ytterligare 1,8 naturvårdare så att de totalt blir 3,4 till antal, vilket motsvarar vad förvaltningen visat i sin behovsutredning som nödvändigt för att kunna bedriva den naturvård som behövs i kommunen.

Vi förstärker Miljö- och hälsoskyddsnämnden i sitt tillsynsarbete av livsmedel och miljö för att hinna ikapp tillsynsskulden genom att lägga 0,7 mkr för ytterligare en inspektör.

Som nämnts i texten ovan behöver kommunen göra sitt för att öka skyddet av natur och vi lägger därför ett uppdrag till miljö- och hälsoskyddsnämnden gällande detta (se nedan).

Och som också nämnts ovan ser vi att kulturmiljön är viktig och ofta sammankopplad med naturen. Vi lägger därför ett uppdrag gällande detta (se nedan).

UPPDRAG

Skydd av natur

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att se över hur kommunen kan bidra till EU-direktivet om 30% skydd av natur.

Kulturarvsområden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utreda hur och vilka kulturarvsområden som kan införas för att stärka Botkyrkas stora natur- och kulturarv.

Teknik- och fastighetsnämnden

Inga ändringar jämfört med styrets förslag.

Som nämnts tidigare måste vi öka klimatanpassningarna i kommunen och till det hör att lyfta upp Tumbaån från kulvertarna för att ta hand om större mängd nederbörd.

UPPDRAG

Tumbaån

Samhällsbyggnadsnämnden och Teknik- och fastighetsnämnden får i uppdrag att ta fram en fördjupad analys och kalkyl i projektet Tumbaåns upplyftning. Klimatförändringarna har blivit mer kraftfulla och kommer bli ännu kraftigare i framtiden. Det som klassas som 100-årsregn tidigare kommer bli mer vanliga. Centrala Tumba är ett utsatt område för översvämningar och en åtgärd för att minska riskerna med översvämning är att lyfta upp Tumbaån från kulvertarna.

Kultur- och fritidsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 0,5% 2025 och därefter 1% resten av planperioden.

Vi vill återinföra Komtek. Det var en väldigt bra verksamhet för att uppmuntra alla barn till att lära sig mer om teknik men framförallt att ge de barn som kanske varken är idrottsintresserade eller kulturintresserade en möjlighet att vara med på gemensamma aktiviteter med andra likasinnade barn. Vi lägger därför ett uppdrag till nämnden att se över hur Komtek kan återinföras (se nedan).

Enligt Ungdomsbarometern är Miljö och klimat den enskilt viktigaste samhällsfrågan bland unga i Sverige. Ungdomsbarometern visar samtidigt att tilltron till politikens förmåga att hitta lösningar på de stora problemen minskar. Vi ser här en möjlighet för Kultur- och fritidsnämnden att ta vara på detta engagemang då nämnden har mycket verksamhet där de når ut till unga botkyrkabor. Och genom att nämndens politiker kommer ut och lyssnar på ungdomarna och deras förslag och tar dem på allvar kan vi alla höja tilltron till samhället, varandra och framtiden.

Anläggningar av olika slag är en viktig del av nämndens verksamhet för att möjliggöra för botkyrkaborna att kunna idrotta och motionera. Här behöver nämnden fortsätta och stärka sitt arbete med att minska sin klimat- och miljöpåverkan. Exempelvis genom att minimera spridningen av mikroplaster från konstgräsplaner, men det kan också vara genom att, tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen, underlätta för cykeltrafik till och från idrottsanläggningar samt att se till att hallar är energieffektiva. Vi lägger därför ett uppdrag till Kultur- och

fritidsnämnden att se spridningen av mikroplaster (se nedan).

Kultur- och idrottsföreningar inom kommunen är viktiga aktörer. Viktigt är också att öka jämställdheten inom föreningarna så att alla som vill kan, får och känner sig trygga att vara med. Vi ger därför i uppdrag till nämnden att se över hur föreningarna arbetar med rekrytering och marknadsföring (se nedan).

Fritidsbanken är en bra verksamhet för återanvändning av fritidsutrustning samtidigt som invånare med sämre möjligheter att köpa utrustning har möjlighet att utföra olika fritidsaktiviteter. Vi tycker att verksamheten bör utvecklas och ger därför Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utveckla Fritidsbanken (se nedan).

UPPDRAG

KomTek

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över hur vi kan återinföra KomTek (Kommunala teknikskolan). Detta arbete görs inom ram.

Minimera mikroplaster

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över och minimera spridningen av mikroplaster från konstgräsplanerna.

Utredning av jämställdhet och könsuppdelning inom kultur- och idrottsföreningar

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över hur föreningarna arbetar med rekrytering och marknadsföring för att nå nya målgrupper och attrahera fler medlemmar och om detta går i linje med att verka för en jämlik delaktighet inom verksamheten. För att främja jämställdhet i föreningar är det viktigt att granska könsfördelningen i verksamheten och samla in relevant statistik. Därutöver bör man noggrant utvärdera hur resurser fördelas mellan könen för att säkerställa en rättvis könsfördelning av till exempel halltider.

Utreda att utveckla Fritidsbanken

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att utveckla Fritidsbanken för att ännu fler ska ha möjlighet att utnyttja Fritidsbankens resurser.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi föreslår 0,5% 2025 och därefter 1% resten av planperioden.

Utbildningsnämnden

Effektiviseringskrav: Vi vill till skillnad från styrets förslag sätta 0% effektiviseringar fram till 2030. Vi har redan effektiviserat så mycket som det går. Nu är gränsen nådd för vad som kan göras utan att börja nagga på de personella resurserna. Skolan måste fredas. Och personalen måste veta långsiktigt att de inte behöver oroa sig för nedskärningar framöver.

Däremot behöver fortfarande lokalerna effektiviseras utifrån att elevantalet sjunker framöver. Men ett sätt att effektivisera lokalerna är att kunna öka antalet smågrupper i skolan genom att utnyttja de tomställda lokalerna på skolorna. På så sätt kan flera elever få den hjälp de behöver.

Det är viktigt att alla barn får möjlighet att lyckas. Som vi skrivit ovan behöver vi hjälpa de elever som har blivit så kallade hemmasittare. Vi i Miljöpartiet de gröna vill därför fokusera extra på dessa elever. Botkyrka behöver, så som andra kommuner nu börjat göra, se på möjligheterna med distansundervisning för de som behöver. Det finns också hemmasittarprogram framtagna av olika företag och som bland annat ger insatser för enskilda elever. Vi lägger därför ett uppdrag till nämnden att extra fokusera på dessa elever som behöver extra speciellt stöd (se nedan).

Vi höjer nämndens ram med ytterligare 30 mkr, vilket motsvarar ungefär 1500 kr/elev. Det ger även ett utrymme till att prova på nya sätt att motivera eleverna samt att tillsammans med Socialnämnden öka samverkan på plats i skolorna i form av till exempel flera fältare och elevassistenter. Arbetet med utökad samverkan med Socialnämnden ska återrapporteras till Utbildningsnämnden under 2025.

Med höjd skolpeng och 0% effektiviseringar kommer skolan ha mer pengar att kunna satsa på kvalitetshöjande och trygghetshöjande åtgärder.

After school-verksamheten har nu kommit igång. För att den ska kunna permanentas även efter perioden av statsbidrag ökar vi driftbudgeten från 2026 till 3 mkr.

Fritids är en viktig del av Utbildningsnämndens uppdrag. Fritids är en förlängning av skolan och fyller en viktig funktion i barnens vardag. Det ger både större möjlighet att lyckas i skolan, både kunskapsmässigt och inte minst socialt, men ger också en trygghet innan barnen kan komma hem. Därför är det viktigt att alla barn kan gå på fritids, oavsett vårdnadshavarnas ekonomiska situation. Vi föreslår därför att utbildningsnämnden får 37,6 mkr för att införa kostnadsfritt fritids för Botkyrkas alla barn.

Om Miljöpartiet de gröna på riksnivå skulle få igenom sin budget hade det betytt ytterligare 9 mkr till förskolan, 13,5 mkr till grund- och gymnasieskolan samt 3,2 mkr till elevhälsan, dvs 25,7 mkr extra till nämnden, utöver det som föreslås i denna budget.

UPPDRAG

Hemmasittarprogram

Utbildningsnämnden, tillsammans med Socialnämnden, får i uppdrag att utreda användandet av hemmasittarprogram och andra former för att nå elever med stor problematisk skolfrånvaro. Uppdraget ska även innefatta att se över hur distansundervisning kan vara ett sätt att nå dessa elever.

Socialnämnden

Effektiviseringskrav: Till skillnad från styret lägger vi 0% i effektiviseringar för Socialnämnden 2025 och därefter 0,5% fram till 2028.

Vi vet att öppna förskolor är bra utifrån många aspekter, så som gemenskap och en väg in i vanliga förskolan. Vi lägger därför 2,5 mkr på att återöppna Öppna förskolan i Alby.

Socialförvaltningens fältassistenter gör ett bra jobb för att stötta samhället. Vi ser därför att ett ökat antal fältare skulle kunna bidra ytterligare, och lägger därför 3 mkr extra för att kunna anställa ytterligare 4 st.

Som vi skrivit om ovan ser vi att familjecentralerna är bra för att hjälpa och stötta föräldrar tidigt. Vi lägger därför ett uppdrag till Socialnämnden att utreda möjligheterna att ha flera familjecentraler i kommunen (se nedan).

Med en socialtjänstlag som än mer betonar det förebyggande arbetet behöver också socialnämnden möta detta. Förebyggarenheten kan behöva förstärkas. Kanske även med nya kompetenser och ökad samverkan med både skola och civilsamhället. Vi lägger därför ett uppdrag till Socialnämnden på detta (se nedan).

UPPDRAG

Familjecentraler

Socialnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att koppla familjecentraler till samtliga öppna förskolor i kommunen (inkl i Alby).

Utveckla det förebyggande arbetet ihop med civilsamhället

Socialnämnden får i uppdrag att sätta extra fokus på det förebyggande arbetet. I uppdraget ingår att utreda befintligt arbete samt återkomma med förslag kring utveckling och behov av nya kompetenser inom förebyggjarområdet. Här är det även viktigt att belysa samverkan med skola och civilsamhälle. Och här räknas inte bara sociala verksamheter och föreningar in, utan även exempelvis kultur- och idrottsföreningar.

Hemmasittarprogram

Utbildningsnämnden, tillsammans med Socialnämnden, får i uppdrag att utreda användandet av hemmasittarprogram och andra former för att nå elever med stor problematisk skolfrånvaro. Uppdraget ska även innefatta att se över hur distansundervisning kan vara ett sätt att nå dessa elever.

Vård- och omsorgsnämnden

Effektiviseringskrav: Till skillnad från styret lägger vi 0% i effektiviseringar för Vård- och omsorgsnämnden för hela perioden. Detta eftersom vi inom vård och omsorg inte kan effektivisera mycket mera utan att det påverkar de personella resurserna.

I och med detta tar vi också bort den extra kvalitetssatsning som styret lägger om 4,5 mkr, eftersom det uteblivna effektiviseringskravet motsvarar 14 mkr som kan användas till denna kvalitetssatsning.

Tullinge Kommunalsnämnd

Inga ändringar jämfört med styrets förslag.

Kommundelsnämnder kan vara ett sätt att komma närmre invånarna och öka delaktigheten. Det är viktigt att detta pilotprojekt utvärderas på ett bra sätt med sikten på att även andra delar av kommunen också ska inrätta kommunalsnämnder.

Revisionen

Revisionen är viktig och vi ser inget skäl till styrets sänkning med 0,6 mkr.

Investeringar

Nu när förutsättningarna tyder på ett resultat som är bra mycket bättre än tidigare prognostiserat tycker vi att kommunen behöver ta tillfället i akt och göra flera investeringar.

Vi föreslår följande ändringar gentemot styrets förslag:

Lyfta upp Tumbaån

Trots att frågan om Tumbaån togs upp i fullmäktige under året under en interpellation har vi inte sett någon fortsatt utredning kring detta och framförallt finns inget i investeringsplanen.

Vi vill poängtera vikten av klimatanpassning och att utredningen kring detta delges politiken så snart som möjligt för att beslut om en sådan satsning kan göras innan det är försent. I investeringsplanen har vi ändå lagt till detta som ett projekt med en totalbudget på 20 mkr 2026.

Nytt badhus i Tumba

Vi ser ett stort behov av att tidigarelägga det nya badhuset i Tumba. Storvretens badhus är nu klarrenoverat och ska hålla 7-10 år. Vi ser det därför som ytterst viktigt att vi tidigarelägger påbörjandet av det projektet. Målbilden borde vara att badhuset är klart om 7 år (dvs 2031) så att det finns förseningsmarginal inräknat i prognosen. För om Storvreten är obrukbar redan om 8 år och det inte finns någon ny simhall färdigbyggd då, kommer framförallt skolan få problem med att utföra sin simundervisning.

För att få badhuset klart till 2031 behöver projektstart flyttas fram 3 år dvs 2027. Eftersom det fortfarande inte är klarlagt var badhuset ska förläggas borde vi redan under 2025 eller 2026 påbörja arbete med att ta fram lokaliseringsplats.

Konstgräsplan Tullinge, nybyggnation år 2028

Vi ser gärna att nybyggnationen som finns i investeringsplanen görs som en 11-spelsplan i Riksten med löparbanor runt om för att även öka friidrottens verksamhetsplatser.

Säkra skolvägar

För att höja tempot i arbetet med säkra skolvägar höjer vi den årliga investeringen till 1 mkr per år.

Cykelbanor

För att flera ska vilja cykla istället för att ta bilen behöver vi se till att våra cykelvägar är bra. De gång- och cykelbreddningar som finns utanför planperioden vill vi tidigarelägga. Därför avsätter vi 10 mkr för detta arbete. (2,5 mkr/år 2025-2028)

Cykelparkeringar

För att fler ska vilja ta cykel istället för bilen behöver kommunen satsa på många flera cykelparkeringar som dessutom känns säkra, gärna med tak, vid våra idrottsanläggningar, centrum och naturingångar. Därför avsätter vi 5 mkr för detta arbete.